

K O B R A

KULTURNÍ OBČASNÍK REGIONÁLNÍCH
AUTORŮ

ÚNOR 2007 *** ROČNÍK VIII.*** ČÍSLO 2

Citát inspirující:

... další ze znaků umění je, že lidi dokáže vést někam, kde dřív nikdy nebyli a kam by se bez toho umění ani nikdy nedostali.

Jan Rejžek – Host 6/2006

Poutník

přecházím ...
snad lávku ?
a za těžišťem času
v skleněném korzetu
přesypá se písek
s panny na babu
dávno již vím
z tohoto ráje
tělo své
do cíle nedonesu
nahou duší
snáze projdu
uchem jehly
navlečen na pupeční šňůru
věčného zrození

Petr Veselý

PROČ PÍŠEME ?

Titulek k dnešnímu úvodníku jsem si vypůjčil od paní Karly Erbové (mimochodem setkal jsem se s ní co by porotkyní na Literárním Varnsdorfu), která se ve svém článku **Proč píšeme? Nevím ...** (Dokořán č.39) zamýšlí nad knihami zaslanými společně se žádostí o přijetí do Obce spisovatelů. Dovolím si z jejich úvah i krátce citovat, ale především navázat na ty věčné diskuze, proč vlastně my všichni sedáme dnes spíš k počítači a chceme přidat k tomu všemu, co už bylo napsáno ještě dalších několik popsaných stránek.

Přiznám se, že i já si občas pokládám stejnou otázku, zvláště když procházím mezi regály prodejen levných knih, kde mnohdy nacházím zajímavé tituly, o které nikdo ani pohledem nezavadí, ačkoliv stojí doslova pár korun.

Proč vlastně lidé obětují mnohdy své celoživotní úspory, aby vydaly výbor ze svých veršů, které potom věnují několika svým známým? A kolik z těch známých si ty verše vůbec přečte? A souhlasím s paní Erbovou (nakonec jsem už taky nějaké ty sbírky přečetl), že ... cituji:

... mnohdy spíš krátkých řádků, které si o sobě myslí, že jsou verše. Často říkanky, sentimentální až to bolí, plné odešlých lásek, které se nám jeví tak sladké, bez poskvrny ... Takže vlastně nepoezie, ale vydáno knižně, zasláno coby doklad tvorby. Musí se něco díť. Něco nezdravého.

Říkám si, jestli není ta inflace „takypoezie“ rovněž i u nás syndromem jakési bezmoci, osamělosti v davu, obranou proti společnosti, která na jedné straně hýří sentimentalitou, a na straně druhé skutečný cit v lepším případě přehlíží, v horším se mu vysmívá a pohrdá jím. Prý ho nepotřebuje. Prý neviditelná ruka trhu.

Ano, vychází u nás spousta knih, pochopitelně různé obsahové kvality. A to platí nejen u poezie. Člověk papíru světuje své pocity, postřehy, dojmy. Myslím si, že psaní může být určitým ventilem, kdy autor hledá odpovědi na otázky existence, každodenní reality života. Potřebuje se svěřit, když má pocit, že zůstal sám, že se mu děje křivda. Potřebuje se podělit i o radost, štěstí a pohodu. Prostě každý autor má své pohnutky a motivy. Myslím, že paní Erbová to vystihla větou:

Papír je nejlepší psychiatr.

Je dobře, že v dnešní době máme možnost svoje dílo vydat, ať už v jakémkoliv technické úpravě, v jakémkoliv nákladu, ale měli bychom vědět, co tím chceme říci.

Vzpomínám si, kdysi před lety, když mně vyšla v novinách jedna povídka, že se mě jedna známá čtenářka zeptala, jestli bych se zachoval jako onen hrdina z mé povídky, jestli bych obětoval možnost vlastní seberealizace ve prospěch blízkým lidem?

A myslím si, že v tom je právě ten problém, že jsme zahleděni sami do sebe, do svých světů a ve svých dílech (viz třeba současné filmy) málokdy nahlížíme na svět očima těch kolem nás, nevidíme je, ale pouze sami sebe pokládáme za onen středobod vesmíru.

Někteří z nás potom hledají falešné iluze o světě, utíkají do růžových slůvek poezie najít náplast na křivdy světa. Potřebují skutečně iluzi.

Svět se v posledních letech změnil. Málokdo dnes sáhne po knížce čítající 600 stran, ještě tak nějaké to čtivo typu bulvárních časopisů, kde je všechno „polopatě“ naservírováno, žádné otázky.

Na druhou stranu si myslím, že i v dnešní literatuře vznikají dobrá a hodnotná díla, že i dnes oslovují čtenáře. Pochopitelně že vedle těchto autorů i děl existuje i řada grafomanů, kteří chrlí svoji produkci básní, povídek, fejetonů. Myslíte si opravdu, že třeba básník je schopen napsat každý rok dvě až tři kvalitní sbírky? Já tedy ne.

Tak jsem vám opět nedal odpověď na otázku v titulku. Nakonec na ni si musí každý autor odpovědět sám! Ale pokud máte čas a chuť, přečtěte si celý článek Karly Erbové a třeba napíšete i vy do Kobry svoje vysvětlení: Proč píšete? Já se přiznám, že nevím ...

Václav

VÍTE, ŽE ...

- V Achátu č. 2/2007 vyšel rozhovor Václava France s novopackým lékařem Josefem Machkem Snaha pomoci druhým ovlivněna válečnou zkušeností. Rozhovor vyšel u příležitosti 65. výročí návratu Josefa Machka z koncentračního tábora a 2.výročí úmrtí.

- V časopise Místní kultura 1-2/2007 vyšel článek Bohumíra Procházky k soutěži Politik, kterého bych si mohl vážít (Literární politici).

Václav

Zápis ze schůzky LiS

Konané dne 17. 1. 2007 , Přítomni: Teslík, Jindra, Veselý, Franc, Jebavá, Zákoutská, Zlatníková, Procházka, Benešová.

1. Možnost vystoupení LiS na Šrámkově Sobotce (Jindra). Za strany Sobotky je zájem, LiS nabízí 3.7. – zahrada. Jindra zjistí podrobnosti. Teslík potvrdí svojí účast na příští schůzce.
 2. Vystoupení pro turnovskou knihovnu – 14. 3. od 18 hodin.
 3. Autorské čtení pro nevidomé – 14. 3. od 14 hodin v zasedací místnosti MěÚ Jičín – Žižkovo nám. Předběžně slíbili účast: Jindra, Franc, Zlatníková, Zákoutská, Prochor + vnuk Ondra. Další vítání.
 4. Jivínský Štefan – 25. 2. ve Veliši.
 5. Adresář – další účast v LiS potvrdilo 11 členů.
 6. Příští schůzky - 21. 2. a 28. 3.
 7. Řehečská slepice – 21. 4. v jičínské knihovně
 8. Jičínské poetické jaro
- Program (předběžný, bude se upravovat):

Literární spolek LiS při Knihovně Václava Čtvrta v Jičíně a Knihovna Václava Čtvrta v Jičíně si Vás dovoluují pozvat na

2. JIČÍNSKÉ POETICKÉ JARO

setkání literárních klubů a spolků v Jičíně, které se uskuteční ve dnech 18. - 20. května 2007 pod záštitou místostarosty města Jičína Mgr. Richarda Koníře

Program setkání:

Pátek 18. května

- prezentace účastníků v knihovně od 15 do 17 hodin
- v 17 hodin zahájení, krátké představení účastníků v Knihovně Václava Čtvrta
- přednášky o současné české a slovenské literatuře
- posezení a občerstvení v knihovně (občerstvení zajistí pořadatel), neformální diskuze, při zájmu literární dílny (např. překlady české a slovenské poezie atp.), burza vlastních sbírek a knih, spolkových časopisů, propagačních materiálů atp.

Sobota 19. května

(pořadatel zajistí snídani a drobné občerstvení programu)

- dopolední program od 9,30 hodin - vernisáž výstavy v Knihovně Václava Čtvrta - LiS (1990-2007), minulost, přítomnost a budoucnost

- v 10 hodin - seznámení s Jičínem, představení okolí a vybrání míst pro recitaci
- od 11 do 13 hodin volno na oběd (hradí si každý sám), ve 13 hodin sraz u knihovny přesun lipovou alejí do Lodžie (asi 2 km), kde proběhne další program (doporučujeme turistický oděv a obuv)
- v Lodžii - prohlídka objektu a parku, recitace dle výběru (případně návštěva výstavy)
- návrat do Jičína přes vrch Čeřovka (vyhlídková věž, staré přírodní divadlo) asi v 17 hodin
- v 18 hodin slavnostní posezení v Mexické restauraci v Jičíně, večeři a další konzumaci si hradí účastníci sami, oficiální zakončení akce

Neděle 20.května

- pořadatel zajistí snídani a drobné občerstvení
- individuální program dle zájmu, odjezd účastníků

Všem účastníkům bude nabídnuto ubytování zdarma ve vlastních spacích pytlích v prostorách knihovny, (ubytování v hotelích si účastníci zajistí a hradí sami). Nabídka kapacit jičínských zařízení bude součástí pozvánky.

K tomu:

- Benešová, Franc, Prochor zpracují žádost o grant
- Franc je hlavním garantem pátečního programu, Prochor programu v sobotu odpoledne
- Teslík sehnal 2 sponzory
- Benešová zajistí smlouvu
- na všech materiálech je nutno uvádět: Akci formou grantu podpořil Městský úřad Jičín, hlavní sponzor: Agropodnik Jičín a.s.
- Mexickou restauraci objedná Benešová
- mapu a návrh plakátu udělá Veselý, podklady dodá Benešová
- Benešová zjistí možnost vypůjčení stojanů
- nocování v knihovně – garantují Franc, Prochor
- sborníky připraví Franc, kopírovat je možno v knihovně. Kdo chce být uveden ve sborníku LiS se představuje – dodat materiál o sobě do příští schůzky
- pozvání médií – Franc, Prochor
- možnost výroby poutačů zjistí Zlatníková, popř. toto zajistí
- prezentace fotografií z minulého ročníku – Benešová
- zvukové CD – dle časových možností Benešová
- pomocná ruka je potřeba od všech – instalace výstavy, občerstvení, další i drobní sponzoři, úklid v neděli

Zapsala: Benešová

PŘEDSTAVUJEME VÁM ... POŠESTÉ

Tentokrát jsem si vybral kluby, s nimiž naše spolupráce nebyla tak výrazná, opírá se o písemný kontakt, ale přesto jde o kluby významné. Ten nejbližší je v Bohumíně. Moje kontakty s ním začaly díky Řehečské slepici, dva další jsou z Čech (Čáslav a Chrudim).

MARYŠKA - BOHUMÍN

Bohumínský klub Maryška vznikl v roce 2000 a měl jsem tu čest v něm v roce 2006 vystupovat s autorským čtením. Klub má svoji spolkovou místnost na náměstí T.G.Masaryka v Bohumíně, kde pořádá celou řadu kulturních, nejen literárních akcí. Spolupodílí se např. na organizování multižánrového festivalu Léto-kruhy v srpnu každého roku.

Na literárním poli vydal sborník autorů, jeho členové se úspěšně účastní soutěží. Literární duší spolku je Jeanne Hornová z Orlové - Poruby, pravidelná účastnice Řehečské slepice.

Kontakt: OS Maryška, Šunychelská 56, 735 81 Bohumín, internetové stránky a e-mail: <http://www.maryska.cz/>, info@maryska.cz , j.hornova@seznam.cz .

KLUB NADI BENEŠOVÉ ČÁSLAV

Čáslavský literární klub (vznikl 2002) znám již delší dobu, ale kontakty začaly díky paní Haně Kupčíkové, se kterou jsem se sešel v Chotěboři. Klub Nadi Benešové například vystavoval společně s námi vloni na Mělníku, kde představil svoji tvorbu. Hlavní duší spolu byl pan Jaroš, který ale v roce 2005 zemřel. Spolek vydává vlastní sborníčky a pořádá literární soutěže.

Kontakt: Městské muzeum a knihovna, Kostelní náměstí 197, 286 01 Čáslav, internetové stránky a e-mail: <http://lknbcaslav.wz.cz>, lknbcaslav@centrum.cz .

PSAHLAVCI CHRUDIM

Jedním z nejmladších literárních klubů jsou Psahlavci (vznik 2006). Spolek vznikl vloni pod patronací Městské knihovny v Chrudimi, především díky hlavní organizátorce a knihovnici Janě Jiráskové, která publikovala svoje povídky v ČAJi. Spolek vydává stejnojmenný časopis Psahlavci a chystá na květen letošního roku setkání autorů spřízněných s chrudimským sdružením.

Kontakt: Jana Jirásková, Městská knihovna Chrudim, Filištínská 36, 537 49 Chrudim, internetové stránky a e-mail: www.knihovna-cr.cz, jirasko@knihovna-cr.cz.

Václav

OTÁZKA PRO ... JANU BENEŠOVOU

Můžeš nám ve stručnosti říct, co nového přináší novela autorského zákona, který vstoupil v platnost v druhé polovině roku 2006, vaší knihovně a co z toho může vyplývat i pro nás autory?

O autorském zákonu (AZ) často nemluvíme právě přívětivě, ale musíme si uvědomit, že autoři svá práva chtějí chránit. AZ je hledáním rovnováhy mezi právy autorů, právy uživatelů a právem na přístup k informacím a ke vzdělání. Do poloviny 20. stol. knihovny pouze půjčovaly ale nové technologie narušují tuto dosaženou rovnováhu (např. digitální kopie dosahuje stejnou kvalitu jako má originál).

Od novely AZ (srpen 2006) knihovny především očekávaly, že se vyřeší půjčování obrazově zvukových dokumentů (video, DVD). To se, bohužel, nepovedlo. Je to škoda, protože naši uživatelé tato média vyžadují a navíc, DVD bývá často přílohou zvukového CD nebo časopisu. Pak nastává problém dvojitý: zvuk + obraz nesmíme půjčovat a zároveň bychom neměli narušovat integritu díla tím, že ono DVD odstraníme a půjčíme pouze časopis nebo zvukové CD.

Výklad AZ samozřejmě patří právníkovi. Poukáži jen na některé záležitosti, které se naší práce dotýkají denně a o kterých si myslím, že

by mohly být pro čtenáře zajímavé. Zdůrazňuji, že hovořím podmínkách pro registrované knihovny. Pro ostatní subjekty platí jiná pravidla.

1. Odměny držitelům práv za absenční půjčování (knih)

Patří pouze autorům (textu a obrazu). Částka je 0,50 Kč za 1 výpůjčku. Počítá se 70% transakcí (to proto, aby se neplatilo např. za prolongaci výpůjčky ap.). Jednotlivé knihovny neplatí. Poplatek hradí stát. Je to asi 25 milionů za rok.

2. Půjčování zvukových dokumentů

Vázáno na smlouvu o půjčování těchto dokumentů s ochrannými autorskými organizacemi. Knihovny platí podle své tržby (40% + DPH). Navíc další omezení. Za knihovny, které půjčují zdarma, platí paušální částku stát.

3. Reprografické kopie

Platíme za každou kopii (započítává se opět 70% kopii) 0,20 – 0,40 Kč.

4. Veřejná čtení

Je třeba nejdéle 10 dnů po uskutečnění akce tuto nahlásit. Nehlásí se pouze akce pořádané v rámci výuky a pro zdravotně postižené. Nejsnadněji to lze provést na webovém formuláři vystaveném na stránkách Národní knihovny ČR. Jednotlivé knihovny nic neplatí, úhrada bude provedena paušální částkou z rozpočtu Národní knihovny ČR. Je třeba hlásit i autorské čtení. Zároveň autoři mohou zakázat veřejná čtení svého díla. Pokud k tomu dojde, informace budou opět na webu NK ČR.

5. Veřejná produkce (hudba)

Není možná bez smlouvy a úhrady předepsaného poplatku. Bez tohoto poslech smíme umožnit jen jednotlivcům (sluchátka).

Je celá řada věcí, které nás omezují, např. nyní se dostává do popředí nemožnost poskytovat elektronické kopie textů, nejsme zvyklí hlásit veřejná čtení atd, musíme se ale naučit podle tohoto zákona jednat.

Na závěr: možná bude čtenáře zajímat doba trvání majetkových práv. Je to pro autora 70 let po smrti, nakladatel 50 let po vydání, výkonný umělec 50 let po zveřejnění výkonu, výrobce zvukového a zvukově obrazového záznamu 50 let od pořízení záznamu, právo rozhlasového a televizního vysílatele 50 let od prvního vysílání.

Jana Benešová

Kóbó Abe: Písečná žena

Vydalo nakladatelství Euromedia Group, 2005
(v edici deníku Lidové noviny).

V dnešní rubrice se vydáme na dalekou cestu, do Japonska. Japonská literatura je pro mě, přiznávám, španělskou vesnicí, a tak musím pochválit snahu Lidových novin vydávat v edici deníku významná světová díla. A právě román Kóbó Abe (vlastním jménem Abe Kimifusa) k nim rozhodně patří.

Román vypráví příběh muže, který na entomologické výpravě za příslušníky čeledi Cicindelidae skončí v jedné vesnici, která je zavalena pískem. Setkává se s písečnou ženou a jejím nesmyslným počínáním, kdy každou noc vyhazuje a kope písek, aby nebyl dům zavalen. Hlavní hrdina podniká nebezpečné útoky, aby nakonec skončil zpět ve vesnici a smířil se s bezvýhodným životem s pískem.

Román končí prohlášením muže po sedmi letech za úředně nezvěstného.

Kniha je přirovnávána k dílu Franze Kafky, především absurdnosti situace, kde obyvatelé vesnice tráví vlastně veškerý čas plnění plánu ve vyhazování písku, nehledají možnost úniku, ale přijímají úděl.

Zajímavé jsou i pasáže popisující rozvíjející se vztah muže k písečné ženě, k jejímu chápání světa a jeho postupnému přizpůsobování se. Realita myšlení hlavního hrdiny, především při plánování útěků, ostře kontrastuje s bezvýhodností situace, kdy nakonec náš hrdina neodchází, i když je mu to po určité době dovoleno.

Kniha se může zdát dějově chudá, nakonec brzy v úvodu jsou rozdané všechny karty, ale přesto dramatická a dobře napsaná, neboť se odehrává především v hlavě hlavní postavy románu, v jeho myšlenkách, změnách postojů, názorů a náhledů.

Možná knihu Písečná žena znáte a moje slova jsou jen nošením dříví do lesa, nakonec jste mohli vidět i stejnojmenný film režiséra Teshigahary z roku 1964, ale v každém případě doporučuji se společně s Kóbó Abe ponořit do stránek zavátých pískem a prožít si svůj malý únik od reality života.

Václav

Literární soutěž POVÍDKA ROKU 2007

Pravidla pro účastníky:

věk účastníků není limitován, přihlášený mohou být pouze nepublikované texty, do soutěže budou zařazeny povídky v rozsahu 10.000 – 30.000 znaků vč. mezer, texty musejí být doručeny do redakce Literárních novin buď elektronicky na adresu povidkaroku@literarky.cz nebo písemně na adresu: Literární noviny, Poštovská 8c, 602 00 Brno, heslo "Povídka" spolu s povídkou je nutné uvést svou kontaktní adresu během roku se účastník smí přihlásit pouze do jednoho kola s jednou povídkou zařazeny budou jen povídky v českém jazyce příchozí texty budou publikovány na internetových stránkách www.literarky.cz, účastník soutěže přihláškou dává svolení s publikováním povídky Literárními novinami či jejich partnery, zaslané rukopisy se nevracejí, uzávěrka prvního kola je již v neděli 4. února 2007.

Ceny a odměny: vítěz kola dostane nejméně 5.000 Kč.

Povídka bude publikována v Literárních novinách, vítěz hlasování čtenářů získá nejméně předplatné Literárních novin na jeden rok, vítěz Povídky roku získá nejméně 50.000 Kč.

Další potřebné informace, především o uzávěrce jednotlivých kol soutěže, výsledcích a názorech porotců najdete na www.literarky.cz.

Václav

11. JIVÍNSKÝ ŠTEFAN

Více než 220 nominací na Jivínského Štefana přišlo na adresu štefanské komise, jak píše v Prochorinách 1/2007 Bohumír Procházka (dovolím si i odcitovat úryvek):

A tak se Štefan stává i jakýmsi soupisem všeho dobrého, co se na okrese děje. Neúplným, možná nekvalitním, ale jediným. Kdo se dnes po zrušení okresních úřadů kulturou v širším regionu zajímá? Jistě. Nejde o seznam. Ale o tu popularizaci dobrých skutků.

Udílění bude tradičně 25. února v 15 hodin ve Veliši !

Mezi nominovanými je i celá řada členů LiSu. Další podrobnosti na stránkách <http://start.jicin.cz/prochoroviny/index.php>.

Václav

ZAJÍMAVOSTI NA WEBU ... ČMELÁK A SVĚT

<http://zebry.cz/cmelakasvet.cz/>

Zajímavé čtení můžete najít na výše uvedených stránkách. Čmelák a svět je původně název časopisu, který vycházel v tištěné podobě od roku 2000, od ledna 2001 do září 2004 jedenkrát měsíčně. Poté vyšla tři čísla čtvrtletně, naposledy na jaře 2005, kdy se časopis přemístil na internetové stránky. O obnovení tištěné podoby je do budoucna sněno. Tolik tedy základní informace.

Hlavní osobou je Petr Motýl, autor próz (Spratek a krásná Danuše nebo Petrolej na odvrácené straně měsíce), dramatik (hra Poklad na blatech) a básník (např. sbírka Potměchuť). Případný kontakt na něj je Petr Motýl, Staropramenná 22, Praha 5, 15000, e-mail: petrmytl@volny.cz . Na stránkách Čmeláka můžete najít, vedle pozvánek na nejrůznější kulturní a především literární akce, také ukázky literárních děl, upoutávky na zajímavé knihy atp. Můžete prolistovat archivy starších čísel, kde objevíte zajímavá dílka známých i méně známých autorů. Zaujal mě i nápad s rubrikou Psací úl nebo kouteček s kresbami Antonína Mokrého.

Neváhejte a zaletěte se podívat do čmeláčího království !

Václav

Městská knihovna Václava Čtvrka v Jičíně a
Václav Franc
si Vás dovolují pozvat
na zábavnou literární přednášku na téma

VĚDECKÁ PRÁCE O ATENTÁTU, KTERÝ MŮŽE SKONČIT AGÓNÍÍ.

Akce se koná v Knihovně Václava Čtvrka v Jičíně
ve středu 7. března 2007 od 17:30 hodin!

V rámci večera představí novopacký autor Václav Franc
své nové literární počiny.

Snímek na závěr nás tentokrát zavede do „kuchyně“ Knihovny Václava Čtvrťka v Jičíně, kde svoje další plány spřádá „dobrá víla“ našeho spolku, knihovnice Jana Benešová, která v dnešní Kobře odpovídá na otázky týkající se nového autorského zákona.

Foto: Martin Žantovský

KOBRA

Kulturní občasník regionálních autorů

Vydává Literární spolek při Městské knihovně v Jičíně
jako interní tiskovinu.

Připravil : Václav Franc, K Hájků 1724, 509 01 Nová Paka
Ročník 8. Číslo 2. Únor 2007.

(12. února 2007)

www.kobra.zde.cz